

ФРАНКО ІВАН ЯКОВИЧ (далі – Ф.) (27.08.1856 р., с. Нагуєвичі поблизу Дрогобича – 28.05.1916 р., Львів (похований на Личаківському цвинтарі) – видатний укр. письменник, поет, освітній діяч, педагог-публіцист. Навчався у початковій школі с. Ясениці Сільної (із 1862), у Головній міській школі Дрогобича (1864–1867) із німецькою мовою навчання, Дрогобицькій реальній гімназії ім. Франца-Йосифа з польською мовою навчання (1867–1875). Закінчивши гімназію, вступив на філософський ф-т Львівського ун-ту, де вивчав класичну філологію, укр. мову і літературу. За пропаганду соціалістичних ідей Ф. 4 рази був ув'язнений австрійською владою, тому змушений був перервати навчання в Львівському ун-ті. Повну вищу освіту завершив у Чернівецькому ун-ті (1890–1891). Захистив докторську дисертацію у Відні 1893 р. і здобув учений ступінь д-ра філософії. У 1906 р. Харківський ун-т присудив йому почесне звання почесного д-ра. Після звільнення Львова від російської окупації перейшов під опіку Січових Стрільців. Проблемам освіти та виховання дітей і молоді Ф. присвятив понад 100 наук., публіцистичних і художніх творів. Він був прихильником створення нац. системи освіти, укр. школи на демократичних і гуманістичних засадах, навчання дітей укр. мовою.

Тв.: 1. Зібрання творів: у 50 т. / редкол.: Є. П. Кирилюк (гол.) та ін. Київ, 1976–1986. 2. Педагогічні статті і висловлювання / упоряд. О. Г. Дзеверін. Київ, 1960.

Лит.: 1. Березівська Л. Д. Франко Іван Якович // Українська педагогіка в персоналіях: у 2 кн.: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. О. В. Сухомлинської. Київ, 2005. Кн. 1: X–XIX ст. 2. Вишнівський Р. Й. Ідея національної школи у творчому доробку Івана Франка: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Дрогобиц. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. Дрогобич, 2010. 3. Гушак Ж. М. Гуманістичні ідеї у педагогічній спадщині І. Я. Франка: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01; Дрогобиц. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. Дрогобич, 2011. 4. Педагогічні ідеї Івана Франка в освіті сьогодення: зб. наук. пр. / за ред. О. Є. Антонової, В. В. Павленко. Житомир, 2016.

Л. Д. Березівська